

ХАЯШИ КЪОКО НАДГРОБИЕ ЗА ДВАМА

Превод от японски: Нели Чалъкова, 1980

chitanka.info

В ранната утрин бледожълтите венчета на бялата акация се полюшват, галени от пролетния вятър. Те приличат на глицинии, на истински пеперуди.

Под дървото седи Вакако. Косите ѝ са сплетени на плитки и са отметнати назад. До нея лежи дете. Едно розово бебе, облечено в бебешки дрешки, с разперени малки ръчички — едно мъртво дете.

Съвсем като кукла, нали? Вижте само колко е мило!

Около устата на бебето лаят мравки, червеи се гърчат край дупките, от които преди са се стичали сълзи.

Бузките на детето пазят следи от руменина, лицето му е застинало в гримаса, напомняща усмивка. Ако го погъделичка човек, може би ще се размърда.

От пълничкото детско телце капе някаква мазна течност и потъмнялата пръст, овлажнена от тази мазнина, блести на светлината. Венчетата на акацията пият соковете на детското тяло и стават още по-прелестни.

Полъхва ветреца, милва детските коси.

От детето се разнася сладникава миризма, то постепенно се топи и земята поглъща соковете му, които разхубавяват венчетата на акацията.

Цуие често сънува този сън. Тя обича Вакако, която ѝ се явява подпухнала в съня. Обича мъртвото лице на детето, което прилича на Вакако като две капки вода.

В покрайнините на град Н. има едно планинско възвишение, взривната вълна отнесе северния му склон и го превърна в падина. Тъмни ивици, на места съвсем черни, тук-там по-светли, покриват южния склон, той е обърнат към епицентъра на атомния взрив и в тоя ден радиацията го е овъглила напълно.

Слънчевите лъчи не достигат до падината и тя тъне в сянка. Когато задуха вятър, оттам се разнася глух стон. През август, когато падна атомната бомба, десетки ученички са загинали на този склон.

От тях са останали само отделни разхвърляни кости, пръснати като надробени на малки парчета сладкиши.

Когато след тоя ден се случеше да духне планинският вятър, костите издаваха сух пукот и се търкаляха по склона. В падината те

бяха образували малка купчина.

Един месец по-късно в падината поставиха надгробен паметник от небоядисано дърво — за Йоко, която умря на четиринайсет години. Около него започнаха да изникват едно по едно и други дървени надгробия. Издигаха ги в памет на ученички, за които се предполагаше, че са били тогава на тоя хълм.

Няколко десетки паметника се гушат в тясната падина и всеки път, когато вятърът се усили, те се поклащат леко и скърцат, всеки посвоему.

Един от тях е паметникът на Вакако. Вакако и Йоко бяха приятелки.

Една сутрин, четири дена след хвърлянето на атомната бомба над град Н., Вакако се върна в родното си село, където растяха микани. Местността на миканите беше разположена встрани от залива. Като видя Вакако да стои с безизразно лице, олюлявайки се, сред буйната зеленина на миканите, майка ѝ се хвана с две ръце за един клон и изрече с пресекаващ глас: „Ти... ли... си... Вакако?“

От гъсталаците на мандариновия хълм надникнаха няколко души, все хора от селото. Вакако оглеждаше загорелите скулести лица на хората и търсеше с поглед майка си там, откъдето дойде гласът ѝ.

„О, Муне-сан, добро утро! Това наистина ли е Вакако-сан?“ — рече една бабичка, като побутна майката на Вакако.

Селото, където живее Вакако, е разположено на около един километър от град Н. От града се стига до селото, като се мине през няколко тунела.

В селото има приблизително 70 двора, почти 450 жители, то се намира на брега на малко заливче, което е част от залива О. Кметът на селото е от семейството на Вакако. Между селото и залива се издигат мандариновите хълмове, в тази планинска местност почти няма равно място. Вечерта след бомбардировката в селото се разнесе слух, че всички в град Н. са загинали, дори едно коте не е оцеляло и градът е потънал в кръв.

Същата вечер бащата на Вакако обу черните си гети и се отправи в града да я търси. „Поне костите ѝ намери, нали е дребничко детето, и костите му трябва да са малки. Като видиш по-дребни кости, нейните

ще да са“ — каза майка ѝ и му даде една лилава кърпа от крепдешин. Полека-лека хората започнаха да разправят, че тази една-единствена ужасна бомба е превърнала в безмълвна пустош целия град Н., този весел, оживен град, който се славеше из цялата страна със своите храмови празници. За нищо друго не се говореше, освен за тази катастрофа.

Цуне не можеше да вярва, че от всички ще оцелее само Вакако. През деня, докато ръководеше работата на селяните на мандариновия хълм, тя видя огромния огнен стълб, който се издигна като смърч над град Н., след като падна бомбата. Той изригна високо в небето и в този огнен стълб сигурно е изгоряла и Вакако, тя е толкова дребничка, че е изгоряла по-бързо и от мушица. Цуне не предполагаше, че Вакако е между живите. И ето — същата тази Вакако стои жива и невредима пред нея. Цуне я гледаше и не вярваше на очите си, досущ като бабичката, която се беше изумила от появяването на момичето.

Вестта за благополучното завръщане на Вакако се разнесе из цялата горичка на мандариновия хълм. „Вакако се била върнала? Ама наистина ли?“ — питат мъжете на висок глас. „Наистина“ — отговаря Цуне с огряно от усмивка лице. „А не е ли ранена? Йо-чан с нея ли е?“ Цуне разпитва Вакако и сетне отговаря весело, гръмко на въпросите на мъжете: „Не, не е ранена, Йо-чан... не се е върнала заедно с нея.“

Вакако беше изтощена. Всичко тук преливаше от здраве и я уморяваше — и видът на незрелите твърди мандарини, и ярката светлина на силното слънце, прозрачно като парафин, и виковете на селяните.

„Да направим бързичко нещо за гощавка, та да отпразнуваме това всички заедно!“

Цуне хвана Вакако с ръка, изцапана с кръвта на насекомите каигара-муши — допреди малко беше чистила мандарините от тези насекоми, които пият соковете им. Ръцете на Вакако бяха студени.

Цуне долепи устни до челото на Вакако, за да провери каква ѝ е температурата, както често правеше, когато Вакако беше малка. Челото ѝ беше топло.

„Да не би да си ранена? Я да видя!“ — и Цуне заопипва с две ръце тялото на Вакако.

„О, Цуне-сан — обади се пак бабичката, — бомбата, дето падна сега, е такава, че и да нямаш рани, пак умираш, всички ще умрат.

Трябва да побързаш да я заведеш при доктора.“

„Да, така ще направим. Вакако, да отидем при стария лекар в селото. Каквато и рана да има човек, той може да я излекува.“

Вакако поклати отрицателно глава като упорито малко момиченце. Искаше ѝ се час по-скоро да влезе в родния дом, покрит с дебел сламен покрив, постоянно продухван от студените северни ветрове, които идват откъм морето. Беше прекарала три дена и три нощи в опожарената равнина, беше спала върху горещата земя и сега копнееше да се докосне до дебелиите грапави дъски на родната къща.

Вакако тръгна надолу по мандариновия хълм, в посока, обратна на пътя за болницата.

„Вкъщи ли искаш да отидем? Тогава да вървим по-бързо, а, Вакако!“

Ще се върнат вкъщи и тя ще изкъпе Вакако с вода от кладенеца, ще изтърка добре цялото ѝ тяло. Ще измие следите на страшната атомна отрова с бистра вода, извлечена от дълбините на земята. Същата кладенчова вода, в която беше къпала Вакако като новородена.

Вакако се беше родила призори в един августовски ден. Докато я къпеха за първи път, навън се развиделя, от светлината тя зажумя и заплака силно, с цяло гърло — потънала в спомени, Цуне върви след Вакако и се моли смъртта да пощади детето ѝ. След тях, предвождани от бабичката, вървят на шумна тълпа селяните, зарязали работата.

Внучето на бабичката, Шиге, подскача около Вакако и ѝ досажда: „Вака-чан, беше ли те страх? Беше ли те страх?“ Вакако леко поклаща глава, когато Шиге с блеснали очи я пита: „Беше ли те страх?“

Без да разбира смисъла на това, което пита, Шиге продължава да бърбори. Вакако се чуди какво да му отговори. Шиге си мисли, че е било страшно, както когато пада гръм, но в същност ужасът беше толкова огромен, че човек не може да го осъзнае изцяло.

Щом се е върнала без нито една рана, значи Вакако наистина има късмет и боговете я закрилят. Жителите на селото се отправят към хълма, на който се намира домът на Вакако, вдигайки врява като в празнична вечер.

Между хълмовете с мандаринови дръвчета има малки оризови полета. Хората вървят по пътеката, покрай участъците, засадени с ориз.

В селото имаше много зелена трева. Летните треви, избуяли покрай пътеката, които растяха и в селото, миришеха на нещо тръпчиво и влажно. Мирисът им се долавяше навсякъде и на Вакако ѝ се струваше, че това е същият мирис на горена човешка плът, който вятърът разнасяше по стърнищата на опожарената равнина.

„Мамо, мирише на оная бомба“ — каза Вакако на Цуне, запушвайки носа си. Бабичката, която се беше присъединила незабелязано към тях и сега вървеше редом с Вакако по тясната пътека, рече: „Май мирише на пелин? А Вакако-сан като че ли е нещо нервна“ — и се засмя с беззъбата си уста.

„Щом Вака-чан се е спасила, сигурно дълго ще живее“ — подхвана разговор един човек, който вървеше зад тях и държеше Шиге за ръката. „Дано те чуят боговете, та да живее дълго като нея“ — отвърна Цуне и кимна с глава към бабичката, но като гледаше безкръвното лице на Вакако, душата ѝ се изпълваше с тревога.

Най-сетне Вакако се върна в родната къща и се отпусна уморено на прага.

Лъснатият с оризови трици под студене и Вакако чувствава облекчение при допира с него, понеже цялата гори. По нея няма рани, но ръцете и краката ѝ тежат като след тежък, изнурителен труд, главата ѝ сякаш е пълна с олово. Вакако отпусна натежалата си глава на пода и при това отвори леко уста, стана ѝ по-добре, понеже като лежеше с отворена уста, не чувствуваше тъй болезнено умората, сковаваща долната ѝ челюст.

„Зле ли ти е, Вакако? Може малко да поспиш“ — ѝ каза Цуне.

„Нека, нека да поспи. През това време сигурно и Йо-чан ще се върне. Трябва и тя да е останала жива, а, Вакако?“ — се намеси и бабичката, гледайки Вакако с подутти очи.

Устните на Вакако неволно трепнаха и тя погледна Цуне. Когато тя попита за същото. Вакако сведе поглед.

Селяните се тълпяха на входа, чакаха и те Вакако да каже нещо и не откъсваха очи от лицето ѝ.

„Дайте ѝ да си почине малко, уморено е детето“ — се обърна към тях Цуне и като подкрепяше рамото на Вакако, се взря в лицето ѝ, опитвайки се по израза ѝ да разбере какво се е случило между нея и Йоко в града.

„Защо не кажеш за това, дето те попита бабата?“ — подхвана Цуне, докато опъваше мрежата против комари в стаята, от която през двора се виждаше морето. „Каквото и да е, кажи го.“ Йоко и Вакако работеха заедно с другите мобилизирани ученици в един завод. Щом работят заедно, значи, тя не може да не знае какво се е случило. Но тъй като страхът от ужасите, предизвикани от новата бомба, вече е завладял хората от селото, щом не знаеш — това си е. Те питат, защото като си го кажат на глас, това ги успокоява.

„Да не би Йо-чан да е... загинала?“

Вакако лежи, завита презглава с една лятна завивка, и мълчи. Да каже нещо, значи да ги утеши, а тя няма какво да каже нито на майка си, нито на другите.

Последните четири дена, прекарани в град Н., като пропасть разделят Вакако от хората, които могат да си говорят весело, ей така, без да ги мъчи нещо в душата, за това, как мирише пелинът край пътя.

„Поспи си малко“ — й казва Цуне, гладейки я по косите, и Вакако веднага затвори очи.

Мислено се връща в гр. Н., откъдето е дошла преди няколко часа. Тя не смята, че е постъпила предателски към Йоко там, на онзи хълм, където бяха избягали. Но хората от селото не само няма да я разберат, а ще я осъдят, ако им разкаже това, което се случи с Йоко.

Това могат да разберат само тези, които са били в завода по същото време. Но времето отминава, ужасното огнено кълбо вече го няма и остава само доброто и злото. Когато всички подробности от оня ден избледнеят и останат само фактите, какво ще стане тогава с Вакако?

А сега тя срещна майката на Йоко Йоши в горичката на мандарините. Йоши беше облечена в черни шалвари. Когато тя каза, че ще отиде да търси Йоко, Вакако й отговори, че сигурно Йоко е избягала в планината.

Сигурно е избягала — но Вакако знае, че не е вярно. Може да е избягала сама, значи трябва да е жива, нали?

Очите на Йоши се изпълниха със сълзи. Вакако кимна утвърдително с глава. В опожарената равнина тя беше видяла сълзи в

очите на много хора и тези сълзи бяха лепкави, като сълзите на морските костенурки.

Йоши ридаеше и сякаш щеше да удави в сълзите си и Вакако. Вакако не ѝ каза истината. Те бяха избягали двете с Йоко в една планина в покрайнините на град Н. Там умря Йоко.

„Ако има големи рани от изгаряне, ще ѝ занеса лекарство. Дали трябва да се превързват такива рани?“ — не я оставяше на мира Йоши, а Вакако, старейки се да не срещне погледа ѝ, отговаряше, като поклащаше глава: „Не зная.“

В деня, когато падна атомната бомба, времето в град Н. беше хубаво. Беше топъл ден. Заводът, един голям завод за производство на оръжие, в който работеха Вакако и Йоко, се намиреше в покрайнините на града.

Говореше се, че в този завод се произвеждат торпеда, но никъде вътре Вакако не беше видяла кръгли или заоблени предмети, които да ѝ напомнят торпедо. Ще загубим войната, казваха работниците и небрежно подсвирваха, няма вече материали за оръжие в Япония.

Точно по това време Вакако и нейните приятелки стояха в един ъгъл и си приказваха, понеже нямаха какво да правят.

Някакъв работник, строго следящ дисциплината, който явно също бездействуваше, ги забеляза веднъж, че си приказват, и обади за това на майстора. Майсторът тутакси довтаса и им заповяда да лъскат стъклата. Той беше еднорък, загубил едната си ръка в японско-китайската война, и много се гордееше с това. „Веднага започвайте да лъскате!“ — изкомандува той. Всеки ден миеха тези стъкла.

Прозорците в завода, а те бяха много, вече светеха от чистота.

Тоя ден майсторът не беше в цеха — нещо, което рядко се случваше. Вакако и Йоко си приказваха, обърнали гръб на идеално измитите прозорци.

Йоко, обута в пъстри шалвари на точки, стоеше с гръб към най-широкия от заводските прозорци. Дебелината на стъклата беше 3 сантиметра, с което майсторът също много се гордееше.

Лятното слънце проникваше през прозореца и наполовина осветяваше лицето на Вакако. Вакако не издържаше на силно слънце, то я заслепяваше. Когато тя се премести в сянката на един бетонен

стълб по-настрана от светлината, навън през прозореца се мярна нещо бяло.

„Облак ли е това?“ — попита Вакако. Край тях мина майсторът, тракайки с дървените си обувки, като носеше консерва, и рече: „Прилича на парашут.“

Заводският часовник, който закъсняваше всеки час с по една минута, удари единайсет. Едноръкият майстор обича точността и сам го сверява сутрин, щом дойде на работа. Този ден часовникът така си и остана, без някой да го свери.

„Още малко и ще стане обед. Аз си нося ориз с яйца“ — Йоко много обича тамаго-яки, пържени яйца със захар.

Изглеждаше, че Йоко няма намерение да чака, докато стане обед, защото тя отвори кутията, която стоеше на масата, и се усмихна, вдъхвайки миризмата на увитата вътре храна.

Бялата сянка, която се появи навън, се отрази в белите й здрави зъби и изведнъж рязко се разлюля.

В един миг прозорците блеснаха с ярка виолетова светлина. Вакако мислеше, че мълниците се очертават за момент в небето като рязък контур, насечен подобно на хребета на планината Цуруги, след което веднага угасват. Когато беше на пет години, видя веднъж точно такава мълния над мандариновия хълм, тя остро блесна, съвсем както рисуват на картините. И над морето падат такива мълнии. Но светлината, която сега озари прозорците, беше по-различна. Тя обхвана веднага цялото небе. Беше някак обемна и нейната плътност се усещаше физически, не беше нещо безплотно и безтегловно, както Вакако разбираше светлината.

Стъклата на прозорците се натрошиха на дребни парчета, заедно с тях се начупи като мозайка и светлината и безброй парчета стъкло се забиха в гърба и раменете на Йоко, която беше паднала по очи.

Стъклените парчета се посипаха като град от стрели, срещу тях подобно на вихрушка се издигаха и затанцуваха във въздуха металните отпадъци, които бяха осеяли пода. Стълбът се откъсна от тавана и се сгромоляса, а на неговото място зейна черна дупка.

Вакако улови ясно всичко, което се случи в този единствен миг. Очите й сякаш бяха се превърнали в плосък, въртящ се с невероятна бързина калейдоскоп.

Наистина ли това ставаше в действителност, това, което връхлетя върху Вакако, или беше сън? В общия хаос беше невъзможно човек да се ориентира, но тя ясно долови лекото хрущене, с което парчетата стъкло се забиха в гърба на Йоко, разкъсвайки кожата.

Същия сух звук издават хартиените цветя, когато шумолят и танцуват във въздуха под есенното слънце по време на спортния празник.

Йоко винаги получава първата награда, червена панделка и все се кара на Вакако: „Пак ли си последна? Ама че си загубена, Вакако!“ Постоянно я ругае, задето не я бива в бягането. В такива минути лицето на Йоко добива тържествуващо изражение.

Същото това лице сега ѝ се мярна под дъжда от стъкла, странно разкривено. „Помощ!“ — крещеше Йоко. Вакако гледаше Йоко, чиито уста, сковани в спазъм, напомняха тъмна яма, и нейните устни се разкривиха в конвулсивна гримаса.

Вакако беше затрупана под развалините на завода.

Под краката ѝ припламват огънчета, изглежда, че започва пожар. „Ей, помогнете! Няма ли кой да помогне!“ — от развалините изпълзя един човек, като опипваше с ръце камъните пред себе си и търсеше опора в бетонните блокове.

Пръстите му напипаха някакъв отвор.

От пролуката излиза струйка дим, въздухът около Вакако трепти. Това е единствената пролука, през която може да се избяга отгук.

Вакако дръпна силно човека за краката и започна да го моли: „Помогнете ми, чичо!“ Човекът я ритна по рамото с косматия си крак, обут в гета. Но Вакако не го пускаше.

Човекът изхлузи гета от крака си и с назъбената част на подметката — груба, явно, ръчно направена — удари крехкото рамо на Вакако. Костта изпращя.

Човекът с мълниеносна бързина изчезна от погледа на Вакако. Когато тя осъзна, че никой няма да ѝ се притече на помощ, направи като него. Опипвайки с ръце развалините, започна да си проправя път към пролуката. След малко разбра, че е вече навън.

Наоколо бушува огнено море. Горещият вятър пърли косите ѝ. Той боботи като земен тътен, всичко наоколо е застлано с пелена от дим и сред дима се движи някаква фигура.

Изглежда, беше ученичка, малко момиче с дълга коса. Вакако се затича след отдалечаващата се човешка фигура.

Вакако не си спомня точно от кое място на разрушения завод беше изпълзяла. Когато се измъкваше, някой я хвана за глезена. Пет пръста упорито стискаха крака ѝ, докато тя се опитваше да се измъкне и да избяга — това си го спомняше ясно.

Вакако ритна ръката със страничната част на обувката си, както бяха ритнали преди това нея самата. Влажните дълги пръсти се отпуснаха един по един, освободиха крака на Вакако и огънат ги погълна.

Тази ръка със сплетени пръсти ѝ напомня ръката на Йоко.

„Като чули монахинята да вика, ученичките от училището на духовната мисия се притекли на помощ. Сградата вече горела и монахинята им извикала от развалините на църквата: «Не влизайте тук, бягайте по-скоро, колкото можете!» Дрехата ѝ вече се била подпалила. Ученичките избягали, като плачели по пътя... Представяте ли си? Горкичката, какво ли ѝ е било! И толкова млада!“

Вакако чува гласа на бабичката от съседната стая.

„Свят човек е била монахинята“ — казва Цуне и подсмърча. На лицето на Вакако се появява слаба усмивка. „Измислица е това“ — мърмори си тихо Вакако. Това, дето го разправя бабата, е красива приказка, само че в нея няма и капка истина. Тогава град Н. за един миг се превърна в царство на мъртвите — взрив, който застла всичко с бял дим, досущ като във фантастичните приказки. Малцина са тия, които избягаха от смъртта. Кой ще вземе да се връща назад, за да спасява някого? Хората нямаха нито минута, за да мислят за другите.

Вероятно споменът за гибелта на монахинята е преследвал момичето, видяло с очите си как загива тя, без да ѝ се притече на помощ, после то разказало тази история на близките си, като я украсило с измислени подробности. Сигурно то самото си е повярвало на собствените си съчинения. И ето, същата тази украсена с измислици история кара бабичката да се вълнува, разплаква Цуне и ще разплаче още много други хора, които ще я слушат.

С течение на времето лъжата е проникнала в плътта на момичето и то ѝ е вярвало все повече, започнало да я приема за истина. И тогава навярно то се е освободило от призрака на спомена за монахинята.

Дали няма и Вакако да разкаже на бабичката и на Цуне някой ден една измислена история за това, което се случи с Йоко, в изгоден за нея самата вариант така, както излъга, без да иска, майката на Йоко. Тогава ще може да забрави за Йоко.

Дано този ден дойде по-скоро.

И Вакако вече не се възмущаваше от лъжите, които разказва бабичката — сигурно именно така е било, си мисли тя.

Когато видя изкривеното от страдание лице на Йоко под дъжда от стъкла, тя беше обзета от състрадание.

Вакако не може да разбере какво става с нея. Може би на човека изобщо е присъщо да се колебае, да се лута между крайностите.

„Бабата много се тревожи за Йо-чан, дали е жива“ — казва тихо Цуне, открехвайки фусума.

„Ако наистина се тревожи толкова, да отиде да я търси. Защо не тръгва? Тогава по-добре да мълчи“ — сигурно бабичката сега си пие спокойно чай и разсъждава какво ли е било онова огнено кълбо.

„Ама тебе никой за нищо не те обвинява, защо се сърдиш?“ — Цуне не разбираше защо Вакако е толкова рязка.

Боейки се да не изгуби момичето с дългите коси от погледа си, Вакако се затича, колкото ѝ позволяваха силите, но краката не я слушаха. От време на време момичето, като се олюляваше, изчезваше сред пламъците. В такива моменти гърбът ѝ блестеше в различни цветове като хамелеон. Когато огънят придобиваше червен оттенък, гърбът ѝ изглеждаше червен, а късите сини пламъци, признак, че огънят поглъща жива плът, му придаваха хладен синкав блясък.

Вакако тича напред и се чуди защо ли гърбът на момичето излъчва светлина. Постоянно се препъва в трупове, пада върху мъртви хора, току-що изпуснали последния си дъх. Телата на умрелите бяха меки, плътта, все още еластична, не беше загубила сили да се съпротивлява.

Вакако винаги се е страхувала от трупове. От вида на мъртвото месо и миризмата ѝ прилошава и тя започва веднага да повръща.

Но сега, когато я обкръжаваха безброй трупове, тя не изпитваше страх. Свикна и с допира на мъртвата плът.

Когато кракът ѝ се допираше до тялото на мъртвец, тя дори можеше вече да различава дали това е мъж или жена, млад човек или старец.

Ако плътта е богата и кожата е мека, значи, това е труп на младо момиче. Общо шестнайсет трупа. Мъже, старци — костите са твърди, по-малко месо — всичко девет. Вакако тича, като несъзнателно брои на пръсти труповете. Не изпитва никакво съжаление към мъртвите.

Вакако се препъна в нещо и помисли, че това е обикновен труп, но се стъписа, когато човекът вдигна очи към нея и промълви със слаб глас: „Дайте някакво лекарство!“ Тя застина на едно място и дъхът ѝ пресекна от уплаха. Този човек, явно вече в обятията на смъртта, мъртъв 90 процента, иска лекарство — упоритостта, с която той се беше вкопчил в живота, я накара да се вцепени. Вакако се отдръпна от все още живия мъртвец и побягна.

Слънцето освети гърба на момичето, което тичаше пред нея, димът полека се разкъсваше.

Вакако стоеше в подножието на планината, определена за убежище в случай на опасност.

Ако нещо се случи, всички да се събират в планината.

Сутринта на оня августовски ден, преди да падне бомбата, учителките за пореден път строго предупредиха момичетата, че сборният пункт е в планината. Там ще се срещнат. Вакако беше тичала с всички сили, за да дойде в планината.

Потъналата в зеленината на криптомериите планина с полегати склонове сега гореше, кълба дим се издигаха в небето. Там би трябвало да работят някои от съученичките на Вакако.

Скривалището, в което се криеха момичетата, беше изкопано как да е и от тавана му постоянно капеше вода. Тя се задържаше на пода, нивото и се покачваше и стигаше до коленете, две-три момичета я изгребваха със съдове от бакелит. Наблизо трябваше да има и ученици от други училища, които също работеха в планината.

Поне един сигурно се е спасил, но ако е така, положително ще я повика, като я забележи.

Вакако вървеше покрай възвишението. Когато извървя половината път, видя пред себе си малка рекичка, не по-широка от два

метра.

В реката имаше водорасли, те създаваха усещане за прохлада, което странно не съответствуваше на опожарената околност. Вакако почувствува жажда. Покрай реката имаше много хора, по тях висяха обгорели дрипи, прикриващи полуголите им тела, изцапани е кръв и кал, те пиеха вода, скупчили глави над реката. Всички лежаха на земята по корем, с надвесени над реката лица, с разкочани крака и пиеха вода.

Струваше ѝ се, че вижда пред себе си огромна стоножка, като реката беше туловището, а хората — краката, зрелището действително напомняше някакво многокрако питомно животно.

Вакако усети, че гърлото ѝ е пресъхнало.

Добра се до една пролука в редицата от човешки тела, легна като другите по корем и започна да пие.

Водата е топла, мирише силно на мъх. Вакако не е яла нищо на обед и изпитата вода натежава в празния ѝ стомах. Вакако пиеше унесено и изведнъж усети пръстите на човека до нея, които се докоснаха до лицето ѝ. Когато тя хвана пръстите му и го погледна, човекът — оказа се, че главата му е бръсната като на монах — тромаво се преобърна и падна във водата.

Човекът лежеше с отворени очи, той беше мъртъв.

Дъното на реката е плитко, водата залива застиналите му очи и тече по-нататък. Той изглежда на около трийсет години, сигурно е баща на семейство, има жена и деца. Сега беше само някакъв предмет, малка преграда на пътя на спокойно течащата вода.

Вакако погледна отново реката.

Тя по нищо не се отличаваше от онази, която тече през опожарената от атомния взрив равнина. Казват, че в момента на взрива водата в реката закипяла, повърхността се покрила с мехури, някои от които достигали височина два-сет-три-сет сантиметра над водата. Това траяло един миг, след което водата продължила да си тече спокойно, както преди.

Спомените връщат Вакако в миналото.

Тя е ученичка в началното училище. От една година семейството ѝ живее в един град в Китай.

Градът е построен в английски стил, от къщи от червени тухли, наредени в прави улици. През града тече река, нейните жълти води

буквално преливат от бреговете. Реката е пълноводна, дълбока, не може да се стигне до дъното ѝ.

Вакако обичаше тази жълта река и често се разхождаше по брега заедно с прислужницата Ама.

Ранна лятна утрин. В леката мъгла, стелеща се над реката, като в сън изплува малка лодка, подобна на бяло зайче с щръкнали уши.

Отгоре по реката се чува параходна сирена. Това е патрулният полицейски кораб, който прави всяка сутрин обход.

Едно, две, три — брой Вакако, сочейки с пръст кърмата на кораба. Тя брой труповете на удавниците, изпънати на кърмата и завързани с въже. Те са застинали в различни пози — някои са с вдигнати нагоре ръце, като че ли молят за помощ, други в предсмъртния миг сякаш са се опитвали да литнат, борейки се задъхано с вълните, и сега лежат с широко разкрасени крака. Порят водите удавници, разсичайки вълните с глави, с вирнати нагоре издути коремни.

Вакако пита: „Ама, кой от тия хора си избираш?“ Ама не иска да участва в играта: „Трупите не са хора, госпожице, а предмети.“

Мъртвите са лишени от лекотата, с която плуват живите, те се носят надолу по течението и променят колорита на реката също като в пейзажната лирика. Носят се забързани, като че бързат нанякъде, за да си възвърнат живота, и жълтата река заедно с тях представлява една съвсем спокойна картина. Те се връщат в природата, в земята, като се сливат с естествения, умиротворен пейзаж.

Смъртта покоси хиляди човешки живота в опожарената равнина, но тази смърт нямаше нищо общо с умиротвореното връщане към природата.

„Вакако, ти ли си!“ — извика един момичешки глас. „Това съм аз, Йоко!“ — и Вакако долови приближаващи се стъпки. Крачолите на панталоните на момичето бяха раздрани от колената надолу, месото ѝ на няколко места беше разкъсано, сякаш някой го беше човъркал с лъжица. Краката ѝ бяха покрити с рани. Олюлявайки се, Йоко падна на земята по очи. Гърбът и блещукаше. Пожарът е изгорил блузата ѝ и гърбът е целият надупчен с парчета стъкло. Стъкленият прах, който се е забил в месото около парчетата, прилича на мозайка. От дишането

парчетата стъкло мърдаха. Сигурно я болеше, защото тялото ѝ беше напрегнато и тя сдържаше диханието си.

Това ли е предишната Йоко? Онази цветуща Йоко, безгрижното момиче, което ѝ предлагаше да опита нейния обяд и така се радваше на своя ориз с пържени яйца?

„Виж какви рани“ — каза Йоко на местния диалект, нещо, което беше забранено в училище, и показа на Вакако израненото си тяло. „А ти не си ранена, нали?“ — и тя бързо се изправи.

Така беше наистина, но Вакако премълча. Без да се помръдне, Йоко добави, като само кимна с глава към Вакако: „Бих искала да ти дам половината от моите.“

Работеха в един и същи завод, а ето че Йоко беше покрита цялата с рани, а по тялото на Вакако нямаше нито една рана, нито едно парче стъкло. Сигурно в това ѝ е бил късметът, че току преди взрива се беше скрила в сянката на дебелия стълб.

Случайността спаси Вакако и това, изглежда, дразнеше Йоко.

Йоко има по-привлекателни черти от Вакако и е по-умна от нея.

Вакако превъзхождаше Йоко само по линията на произхода, защото баща ѝ е кмет на селото. Но семейството на Йоко е по-заможно.

Що се отнася до миканите, семейството на Йоко е в по-благоприятно положение, понеже слънчевите лъчи по-дълго огряват техния участък. Мандарините им са повече и са по-оранжеви на цвят. Но тези на семейството на Вакако са по-сладки.

На Йоко ѝ вървеше повече във всяко едно отношение. Но в решителния миг на схватката между живота и смъртта везните натежаха в полза на Вакако. Както в случаите, когато възниква трудна ситуация, ако се налага да бъде предпочетен единият от двама души и тогава селяните взимат решение, изхождайки от това, кой от двамата е от по-знатен род, поставяйки на първо място знатността, предрешена още преди човек да се роди — така реши и съдбата, като предпочете Вакако.

Двете момичета подвиха колене и седнаха на брега на реката, без да разменят повече нито една дума. Четири-пет часа са изминали, откакто падна бомбата. След още един час слънцето ще залезе зад планината и в град И. ще настъпи първата нощ след бомбардировката.

Мракът вече обгръща земята, застила я, сливайки в едно купчините трупове. Вакако през деня постоянно се препъваше в телата на умрелите, докато бягаше, но с настъпването на тъмнината мъртъвците, които беше броила на пръсти, сякаш започнаха да оживяват. Вакако беше получила една цицина на челото от падане, когато бягаше по пепелището, и сега изведнъж се уплаши от мъртвите, в мрака те ставаха още по многобройни.

„Хайде да притичаме до някое място, където има хора“ — предложи Вакако, като се изправи. „Уморих се от тичане“ — каза със слаб глас Йоко и като погледна нагоре към Вакако, добави: „Искаш ли да избягаш оттук? Можеш да избягаш и сама.“

„Нека да избягаме заедно“ — Вакако почувствува буца в гърлото си.

Дали онези бели пръсти са били на Йоко? Ръката с дългите пръсти, която тя така жестоко ритна, е била ръката на Йоко.

Йоко нищо не спомена за това, само моли Вакако да избяга сама. Това е нейното своеобразно отмъщение, прикрито, но все пак отмъщение.

Но няма някой би могъл да постъпи другояче в онзи момент — ако Йоко беше на нейно място, едва ли и тя би имала желание да се занимава с другите.

Тя умоляваше Вакако да избяга сама. А нали преди малко Вакако с очите си я видя да бяга по-бързо, отколкото бягаше самата Вакако.

Точно така е. Гърбът, който си менеше цвета, е бил гърбът на Йоко. Тоя гръб беше следвала Вакако по време на бягството си. Значи, Йоко е изскочила малко преди нея от разрушеното здание.

Вакако е имала късмет, като се е прислонила до дебелия стълб и той я е прикрил, но затова пък това стана причина тя да се окаже затрупана сред развалините, докато Йоко, макар и обгорена, е имала възможност по-лесно да се измъкне оттам.

Онази бяла ръка не е била ръката на Йоко. Вакако е ритнала някого другико. Както и да било, зарязала е един човек сред пламъците, но станалото си е станало.

Вакако почувствува, голямо облекчение.

„Ако ще бягаме, заедно да бягаме“ — поглади тя изцапаната с кръв коса на Йоко. Може би защото беше ранена, на Йоко очите й се затваряха.

„Да идем по-близо до огъня“ — каза тя, като пое протегнатата ръка на Вакако и се надигна.

„Студено ми е.“ — тракайки със зъби, тя сграбчи ръката на Вакако като малко дете.

Над морето, над земята, над планинските склонове царствуваше залез.

„Какво голямо водно конче“ — чува се гласчето на Шиги.

„Искаш ли да го хванем?“ — му предлага един човек от селото. Детето кимва. Минава вече втори ден, откакто Вакако се е завърнала. Тя стои на двора и гледа водното конче. Насекомото, размахвайки сребристи крила, се приближава към двора на Вакако.

Човекът, който разговаря с Шиге, е обут в панталони, на врата му е навита кърпа, сигурно влажна, защото от нея се издига пара. Селото е закътано навътре в планината и В-29 тук не са долитали.

Хората знаят за трагедията ма град Н. от слуховете, но за войната те сега са забравили, защото се наслаждават на багрите на морския залез.

Шиге също е обут в панталони.

„Шиге, донеси една мрежа!“

„Ей сега“ — четиригодишният Шиге се затича по склона, въртейки малкото си задниче, да търси мрежа за водното конче.

Шиге е палавник, постоянно препуска покрай реката и по хълмовете, обут в неизменния си панталон.

„Уф“ — въздъхва той, като протяга на човека мрежата и застава с ръце зад гърба, изпъчил коремче, в очакване да му хванат водното конче.

„Ти трябва още гол да ходиш. За какво са дрехи на децата“ — подкача го човекът, като взема мрежата. Шиге се смее, оголвайки белите си зъби.

„А риба с нея може ли да се лови, а?“ — пита той.

„Дали риба или водно конче, все е едно и също“ — човекът хваща мрежата в лявата си ръка, с дясната я оправя и като изнася десния си крак една крачка напред, хвърля мрежата нагоре.

„Чичо, а как става това с мрежата?“

„Ето — оппа!“ — викна човекът и мрежата очерта ветрилообразна дъга във въздуха.

Мрежата, изплетена от тънки конци, лети към залеза, бързо се разтваря и пада на земята, хващайки водното конче в плен.

Сребърните крила на насекомото мърдат в мрежата като малка рибка.

„Ако мрежата беше желязна, сигурно щеше да го заболи, нали, чичо?“ — пита разтревожено Шиге.

„Дали ще го заболи, питаш! Ей, бързо!“ — Шиге подскочи към мрежата като щурче.

Червеното водно конче, което се бъхти в мрежата, изопва малкото си телце като струнка и Вакако затваря очи. Не иска повече да гледа как живо същество се разделя с живота.

„Йоко е умряла!“ — чува тя гласа на Йоши да се смесва с шумните възклицания на Шиге.

Вакако е спала около пет минути. И в стаята, и навън е вече тъмно, залезът е отстъпил място на мрака. Шиге все още се мъчи да освободи водното конче от мрежата.

Насекомото, останало без сили, литва нагоре, но пада обратно на земята.

„Помолете се на Буда!“ — това е гласът на бабичката, която пак седи в съседната стая. Чуват се стъпки, някой ходи по пода.

„На Буда?“ — Вакако се надигна от постелята.

„Тук ли са докарали трупа на Йоко?“ — се пита тя и затаила дъх, се втренчва към другата стая. Защо са я пренесли чак дотук, нали домът на Вакако е на хълма, а Йоко живее в долчинката, там е тяхната къща.

Какво ли е замислил Йоши? Дали не е дочула нещо отнякъде за срещата на Вакако и Йоко в град Н.?

„Стига, бабо, аз нали специално докарах тук Йоко, понеже знам как Вака-чан се безпокоеше за нея. Йоко може да отвори очи поне за малко, за да я види. Пък и Йоко никак не се е изменила в лицето, нали я знаеш, бабо, тя си е същата.“

„Е, да, тя е късметлия..., хубавите момичета стават още по-красиви, като се превърнат в Буда. Йоши-сан, дай да я видя!“

Но Йоши казва с решителен глас, след като мълчи известно време: „След като умряло детето, червеите са прояли тялото й, затова

аз я намазах с вар, та да не изгние съвсем. Цялата няма да я покажа.“

„Червеите ли са я яли, Йоши-сан? Ех, не е само нея да са я яли, ами всички, които са умрели в града.“

Като сдържаше укоризненото си чувство към бабичката, която беше така безчувствена, Цуне каза: „Йоши-сан, ти наистина много си се изморила, докато стигнеш дотук. Ей сега ще събудя Вакако“ — и тя откряна фусума. В съседната засенчена стая гореше лампа заради въздушните атаки и в осветения кръг Вакако различи бялото лице на Йоши с приборани на кок коси. Тя беше облечена, както и преди, в мómпе^[1], над което беше сложила бяла връхна дреха и белият цвят подчертаваше строгостта на лицето ѝ.

Малко по-встрани, върху дъска, покрита с бяло платно, лежеше трупът на Йоко.

Вакако зарови лице в постелята.

„Е, Йоши-сан, дай на старата жена да погледне Буда. Много ми е жал на мене за Йо-чан. Само Вака-сан остана жива, а колко щеше да е хубаво, ако и двете бяха оцелели. Да можеше, бих ѝ дала моя живот, аз съм вече стара, ех!“ — говореше бабичката, като се приближаваше към трупа на Йоко, поставен върху дъската. По едно време тя погледна към Вакако.

Бабичката така се развълнува от смъртта на Йоко, че се разплака. В селото рядко се случваше някой да умира — един-двама за десетина години. Умираха малко хора, предимно старци. Беше дошъл и редът на тази бабичка. Тя се страхуваше от смъртта, всеки ден очакваше да умре, а ето че четиринайсетгодишната Йоко беше умряла преди нея.

Като скърбеше за смъртта на Йоко, на бабичката ѝ се струваше, че смъртта е взела този път жертвата си, така че нейният собствен край се отдалечаваше и тази мисъл сякаш я успокояваше.

Макар да ронеше сълзи, това сигурно беше преструвка. Поне така смяташе Вакако.

От онази сутрин, когато Вакако се върна вкъщи, след като избяга от града, бабичката постоянно седеше у тях. Повтаряше непрекъснато „Слава богу, че Вака-чан е жива и здрава“, а в същност се стараше да открие по нея някакъв признак на скорошна смърт, необичайна бледност на кожата или нещо друго. Смъртта може би вече дебнеше и Вакако.

Селяните посрещнаха завръщането на Вакако като празник, може би така ще я изпратят и на последния ѝ път.

„Както ти ми каза, Вака-чан, така беше — намерих Йоко в оная падина на хълма. Лежеше сама, мъртва, с подвити колене.“

Тялото на Йоко се беше вдървило, приличаше на бъчва под бялото платно.

„Вака-сан ли ти каза? Значи Вака-сан е знаела. Е, да, нали заедно са избягали на оная планина, та тя ти е казала“ — рече бабичката, като надникна през фусума.

„Кой ти каза?“ — запитва Цуне с рязък глас.

„Кога, вчера ли? Преструвала си се, или наистина вчера си била забравила, а днес си си припомнила, така ли е?“ — бабичката обърна въпроса на Цуне в друга посока.

„И ти ли си я питала, Йоши-сан?“ — се обърна към нея Цуне, но Йоши не ѝ отговори.

„Като прегърнах Йоко и я вдигнах от земята, червеите, които бяха на гърба ѝ, полазиха по коленете ми..., започнаха да лаят по тялото ми, взеха ме за тяхна играчка. Също като Йоко“ — и тя поглади платното, което покриваше вдървения труп на Йоко. Бабичката рече: „Червеите са си червеи, Йоши-сан, нали знаеш, и те са живинка. Ех, дълга беше войната.“

Дали някой е видял това, си мисли Вакако, като си спомня какво се беше случило тогава. Само онзи мъж, в който се беше спънала, беше жив — единствено той сред всички, които лежах наоколо.

Той също беше наполовина мъртъв. Помоли за лекарство, но без да чака отговор, затвори очи. И той може би е бил от село, сигурно е умрял, преди да настъпи нощта. Никой друг не го беше видял, освен Вакако.

След това — Йоко. Но Йоко е умряла по-късно и тя не може да каже нищо на Йоши и на бабичката. За това никой нищо не знае.

От ден на ден Вакако отслабваше все повече, силите я напускаха. Кожата ѝ ставаше все по-бледна, под очите ѝ отчетливо се виждаха кръвоносните съдове като лилави бръчици.

Опитва се да каже нещо и мъчително мърда шията си, но от устата ѝ не излиза нито звук. Старият селски лекар я прегледа, но

единственото, което той препоръча, беше да ѝ дават пресни плодове.

Към края на лятото Вакако можеше само да лежи с изпънати покрай тялото измършавели ръце и да гледа тавана.

„Какво виждаш там?“ — я попита Цуне, като видя как се е втренчила в тавана. „Шарките на дървесината — ѝ отговори Вакако — те ми напомнят Йоко.“

След половин месец по ръцете на Вакако започнаха да се забелязват малки червени точки, които приличаха на ухапвания от комари.

Когато Цуне разчопли една точка, без сама да знае защо, с края на нокътя си, връхчето се отдели и отвътре се показа малко косъмче, в корена му имаше зърно гной. За да не уморява Вакако, Цуне сама се опита да изчовърка още едно.

Показа се още едно тънко косъмче като бурен със загниващи корени, което имаше в основата си малко гнойно зрънце.

Хората, които се завърнаха живи на село след бомбардировката в град Н., бяха също подложени на въздействието на бомбата от нов тип, при тях започваше загниване на раните и порите на кожата, което несъмнено ставаше причина за смъртта им.

Нито едно лекарство не е в състояние да предотврати тази смърт — така смяташе и старият селски лекар. Той разбираше, че положението на Вакако е безнадеждно.

Цуне само гледаше как Вакако постепенно умира. Наоколо започнаха да се събират рояк мухи, усетили миризмата на загнояващата кожа. Цуне пропъждаше мухите, които кацаха по Вакако, и не се отделяше от нея нито на една крачка.

Цуне се измъчваше, че не може повече нищо да направи за нея.

Двете се изкачиха на планината, както беше уговорката с учителката. Пожарът беше изгаснал, но от обгорелите дървета продължаваше да се издига лилав дим и горещият въздух им се стори някак особен. Изглеждаше, че Йоко много я мъчат болките в гърба, защото тя все се спира и стене: „Ох, че боли!“

Вакако забеляза една нова вдлъбнатина, зейнала в склона на планината, който до вчера се издигаше плавно.

Вдлъбнатината се намира от северната страна на възвишението, там земята е влажна. Вакако седна с подвити колене, като опря гръб на стената от пръст, която обграждаше вдлъбнатината, за да разхлади кожата си.

Йоко седна до нея, без да се опира в стената от пръст, веднага я лъхна земната прохлада. Скоро ще настане вечер, двете седят в една и съща поза, с подвити колене, и умората постепенно ги напуска. Това е поза на пълен покой, при която гърбът не е така напрегнат и изправен.

В планината е тихо. Вятър подухва в падината. От другата страна се чува шум — нещо се търкаля по склона.

Вакако наостря уши. Шумът идва някъде отгоре, удря се в земята и замира, след това планината отново потъва в покой.

„Нещо ме боде в гърба“ — изплака Йоко, лицето ѝ, посивяло като пръстта, се изкриви от болка.

Парчетата стъкло са се врязали още по-дълбоко в месото. Само да се докосне, и болката в гърба ѝ се усилва.

Ако се извадят поне няколко, сигурно болката малко ще се успокои. В средата на гърба ѝ са се забили парчета по четири-пет сантиметра. Вакако ги издърпа бързо, без да се докосва до другите. Йоко изкрещя и я отблъсна. Вакако загуби равновесие и се опря с ръка на самия гръб на Йоко.

„Ох!“ — Йоко спря да диша и гърбът ѝ се напрегна. Тогава от гърба ѝ нещо падна. Беше личинка.

Издут от изпитата кръв, червеят гърчеше кръглото си тяло, пълзейки по стъклото, но като се плъзна надолу, се пхна в отвора на най-близката рана.

Този червей, който може да се смаже с един пръст, смуче кръвта на Такако.

Червеите се хранят само с гнили отпадъци. Рибешки кости на буницето край пътеката, която минава покрай оризищата. Трупове на умрели котки в резервоарите за вода. Змийски карантии, изхвърлени край пътя лятно време.

Те се нахвърлят само на отпадъци.

„Червеи“ — каза Вакако, сочейки гърба на Йоко.

„Червеи ли? — повтори Йоко. — Защо ли са ме полазили?“

„Йоко, те са живи, мърдат!“

Като казва това, Вакако се ужасява от страшния смисъл на собствените си думи.

Има мухи, които са били близо до епицентъра на взрива, но които са се спасили по чудо, както и Вакако, без дори да повредят крехките си тънки крилца. Те са надушили, изглежда, че Йоко скоро ще умре, самите те са част от приближаващата се смърт. Много са бързи тия мухи. Те пораждат нов живот на развалините на стария.

Личинките, които пълзят по раните на Йоко, ще се превърнат в мухи и на свой ред ще породят нов живот. За да може всичко да върви, както е определено, те ядат плътта на Йоко. После ще се превърнат в онези мухи, които ще нападнат Вакако. Кръговратът на живота не спира нито за миг.

След като погълнат гордостта на Йоко — нейната хубост, — ще дойде ред и на Вакако.

Както трупове, които се носеха по жълтата река, се връщаха към майката земя, така и Вакако ще се прероди може би в личинките. Червейчетата, които ще бъдат продължение на очите и раменете на Йоко, ще бъдат вероятно тези, които ще погълнат и Вакако.

Дори Йоко да си отиде от този свят, нищо не може да се промени.

Държейки ръцете си отзад, за да не се досети Йоко за намеренията ѝ, Вакако се отдръпва, без да става от земята.

Йоко, която седеше с глава, подпряна на коленете, се обезпокои и извърна очи към Вакако. Един сит червей се търкулна и падна от гърба ѝ. Извивайки преялото си туловище, той запълзя към Вакако, като си пробива път през грапавините.

Вакако смачка червея, както седеше на земята, Йоко я наблюдаваше мълчаливо.

Красивите очи на Йоко, по-рано обект на завистта на Вакако, са загубили вече блясъка си.

„Червеите се хранят от мене. Щом е така, значи те са част от мене“ — засмя се тя.

След като нервите ѝ се отпуснаха, мисълта за пълзящите по тялото ѝ червеи не ѝ се виждаше толкова отвратителна. Изведнъж тя се начумери: „Не ги убивай, чуваш ли! Те са мои!“ Вакако се втурна надолу по хълма.

„Не ме оставяй сама!“ — изкрещя Йоко. Вакако запуши ушите си с ръце и продължи да тича по склона.

Като стигна до притихналата равнина, Вакако тръгна с бърза крачка. В рекичката се отразяваха облаците и течащата вода блестеше на слънцето.

Вакако се загледа в мръсните води, в които на места се открояваха по-чисти ивици, и падна. Остана да лежи, гледайки небето. В синьото небе слънцето изглежда бяло. Вчера то приличаше на загниващ домати, който люлее в небето своите разпадащи се меса. В летен ден по обед слънцето би трябвало да се намира над главата, а вчера беше паднало почти до хоризонта по пладне. Сега слънчевата светлина се лееше мирно, ярка и ослепителна. Чува се рев на мотор.

Това е металният вой на В-29. Но никой вече не бяга. И хората, които обикалят и гледат трупове с надежда да узнаят нещо за съдбата на близките си, и ранените, по които висят дрипи, смътно напомнящи дрехи, само лениво поглеждат към небето.

Като чу приближаващия се рев, Вакако затвори очи. „Ако пак онази светлина прореже небето, няма вече да бягам. Уморих се — мисли си тя. — Искам малко да поспя ей тук.“

Върху нея пада сянката на снишаващ се самолет.

Опожарената равнина е по-шумна от вчера. От взрива са минали вече три дена. Хора от околността, които са научили за трагедията на град Н., са дошли да търсят близките си. Те носят със себе си манерки с вода и пакети с разни вещи, бродят наоколо, превързали носовете и устата си с кърпи. На пепелището е оживено. С водата, която блика от разрушения водопровод, някои мият лицата си от кръвта, плакнат устата си. Вакако изведнъж се почувствува здрава.

Тълпи хора вървят нагоре по пътеката покрай реката по посока към планината. Вакако се присъедини към техните редици. Нищо не беше слагала в устата си, освен вода.

Безпокоеше се какво ли е станало с Йоко.

„Откъде ли е това момиче? Горкичкото!“

Като чу шепота на жените, Вакако се спря и надникна в кръга. Намираше се пред познатата ѝ падина. Майките, които търсеха дъщерите си, бяха привели рамене и ръцете им се докосваха.

Йоко беше мъртва. Малко встрани от мястото, където бе седяла вчера, встрани от стената, както си беше с подвити колене, тя лежеше мъртва. Падината е изпълнена със зловоние, Вакако усети, че ѝ се гади.

Една жена прогони с ръка мухите от лицето на Йоко и каза: „Горката, как са я налепили мухите!“ Мухите излетяха, бръмчейки шумно.

Вакако ги гледа да отлитат към слънцето и си мисли: „Йоко е мъртва.“ Но после изведнъж тя прошепна „Какво общо имам аз с това“ и тръгна да слиза от хълма.

Вакако умря. Два-три дена, преди да умре, температурата и се вдигна до четирийсет градуса.

В просъница тя отваря очи и вижда фигурите по дървесината на тавана да ѝ се смеят. Веднага силно зажумява.

Като затвори очи, пред нея се появи Йоко. Няколко малки Йоко, по-малки от нокът, кръжат около постелята на Вакако. Те имат дълги коси и са пъстро облечени, както Йоко през оня ден.

Със същата стъпка те кръжат около постелята.

Колкото и да вика Вакако, нито една от тях не я поглежда. Всичките са ѝ обърнали гръб. В който край на леглото и да се намират, те не поглеждат към Вакако.

Йоко ѝ е сърдита.

„Йоко, разбери, нямаше друг начин, не можех да направя нищо, нали разбираш“ — но каквото и да говори Вакако, Йоко не се обръща.

Фигурите се движат с уверена стъпка, гърбовете им са напрегнати.

„Мамо!“ — вика Вакако.

„Тук съм!“ — Цуне хваща ръката ѝ с двете си топли ръце и се вглежда в нея с нежност.

Вакако отваря очи и простенва: „Червеите, ето ги!“

„Къде са?“ — Цуне оглежда стаята, но Вакако показва главата си.

„Тук, в главата ми!“ Цуне стиска ръката на Вакако с всичка сила. Тя осъзнава, че смъртта на Вакако е близко.

Откакто видя за първи път червените петънца по кожата на Вакако, тя разбра цялата безнадеждност на положението ѝ.

Цуне беше чувала, че преди смъртта си жертвите на атомната бомбардировка непременно полудяват. Дали това се дължи на високата

температура, или е следствие на онова зарево? Глупости говорят хората, с една дума. По ръцете на Вакако не беше останало нито едно нормално косъмче, всички пори бяха пълни с гной. Същото беше и по краката ѝ. Цуне сменяше всеки ден постелното бельо, но то пак се изцапваше с кръв и гной.

„Няма никакви червеи, чуваш ли?“ — каза Цуне, като допря устни до ухото на Вакако. Вакако се разсмя, като че ли са я погъделичкали, сви рамене и отговори: „Не се ли виждат! В главата ми е пълно с тях.“ После добави: „Аз нали не ѝ помогнах, затова тя се сърди.“

„На кого не си помогнала?“ — Цуне иска да узнае какво се е случило между Вакако и Йоко. Ако е вярно това, което приказват, че Вакако я е изоставила в планината, Цуне ще я успокои, ще направи всичко, за да се отпусне сърцето ѝ. Нали тя е искала да се спаси, затова е оставила Йоко и със сетни сили се е добрала до селото на мандарините, където живее майка ѝ.

През тези бързолетни дни, които изминаха, откакто падна бомбата, Вакако за първи път така силно обичаше живота и така сериозно се отнасяше към всичко. Ако причината за това беше съжалението, че не се е притекла на помощ на Йоко, то Вакако беше много нещастна, Йоши сигурно знае какво се е случило.

Цуне отиде в дома на Йоши.

„Истина ли е това, което говорят? Ако знаеш, кажи ми, моля ти се.“

„Дали е истина? Това знае сигурно Вака-чан. Аз го чух от нейните уста. Това, което знам аз, е, че Йоко е умряла сама в планината. Нищо повече не знам“ — каза тя, като погледна Цуне.

„Ти нали искаше специално да докараш Йоко-чан, за да я види Вакако. Затова я докара, защото вярваш, че Вакако я е изоставила сама в планината.“

„Виж, нали именно Вака-чан ми каза, че Йоко е в планината.“

Цуне погледна втренчено във влажните блестящи очи Йоши, която така приличаше на Йоко, и каза: „Това е жестоко. Вакако също може би е узнала от някой друг. Слуховете са лъжливи. Вакако е била сама още в началото, когато е бягала. Ако са били заедно, и Йоко щеше да се спаси.“

„Може и така да е. Йоко вече е мъртва, няма да я събудя.“

„Но понеже само Вакако се е спасила, всички съчувствуват единствено на Йоко. Вакако не е виновна, че Йоко е умряла, нали, Йоши-сан?“

Йоши стоеше с гръб към Цуне и мачкаше в ръцете си табличката с посмъртното име на дъщеря си. Цуне продължаваше: „Кажми го самата ти на хората от селото, на бабичката и на другите. Вакако за нищо не е виновна.“ По пътя хората от селото спираха Цуне, която вървеше забързана към дома на Йоши, и я питаха как е Вака-чан. Тя им отговаряше с отпаднал глас, че няма да я бъде дълго.

Цуне знае колко е добра Вакако. Дори да са верни слуховете, някой трябва да носи за тях отговорност. Йо-ши, която е погребала току-що Йоко, не носи отговорност за тях.

Йоши не е права да упреква Вакако. Ако трябва да мрази нещо, то е онази ужасна огнена топка.

Да мрази злощастната съдба, която отне живота на децата.

„Около мене обикалят много Йоко“ — унесена от температурата, Вакако шари с ръка по въздуха.

„Няма нищо страшно, мама ще ги хване“ — шепне Цуне, но гласът ѝ не достига до съзнанието на Вакако. В главата ѝ е пълно с мухи, които кръжат и размахват крила, тяхното бръмчене заглушава думите на Цуне.

Тези мухи са дошли направо от падината там горе, в планината.

„Колко са досадни, дано по-скоро да стане тихо“ — мисли си Вакако.

„Убий мухите!“

„Добре, ей сега мама ще убие всички, които измъчват Вакако.“

На безкръвното лице на Вакако се появява слаба усмивка. Вакако започва да диша шумно, отривисто, устата ѝ изведнъж се отваря и тя издъхва.

Цуне продължава да гледа усмивката на Вакако, която остава на лицето ѝ.

Скоро ще настъпи есен. Слънцето осветява стаята и на лицето на Вакако се очертават дълбоки сенки. Слабата усмивка не слиза от него и му придава израз, който не прилича на израза на едно момиче, живяло четиринайсет години и един месец, и прави сенките още по-дълбоки. Цуне гледа изстиващия труп на Вакако. Тя не можеше да разбере защо Вакако толкова се страхуваше от мухите. Но в треската от високата

температура тя дори казваше: „Мамо, мухите вече имат зъби, те хапят!“ Смисълът на тези думи Цуне не може да си представи, но разбира, че на Вакако ѝ е тежал някакъв страх. Не искаше да мисли, че този страх е била Йоко.

Отнякъде дотича бабичката и занарежда: „И тя ли си отиде, Вака-чан, на лицето ѝ само едни очи са останали. Така си умира човек. Йоши-сан, прости ѝ на Вака-сан.“

Последните думи се отнасяха до току-що влязлата Йоши.

„На Вакако няма какво да ѝ се прощава“ — рече Цуне.

„Трябва на Вака-сан да ѝ се постави паметник в оная долчинка, до паметника на Йо-чан. Нали те бяха приятелки.“

„Не споменавайте Йоко“ — каза Йоши.

„Йоши-сан, не приказвай странни неща, не споменавай с лоша дума Вакако. Децата нямат никаква вина. Разбери това“ — проговори отчетливо Цуне.

Редом с паметника на Йоко в долчинката поставиха един нов дървен паметник за Вакако.

Бащата на Вакако не беше съгласен, понеже те имаха в селото хубав паметник на прадедите им, но Цуне не го послуша, каза му, че такава е била волята на Вакако.

Паметниците на двете момичета са обърнали гръб на опожарената равнина на града Н., откъдето духа вятърът. Обкръжени от много други паметници, те се полюшват от вятъра.

Цуне прекоси няколко хълма, донесе мандаринови клонки с още твърди, неузрели мандарини и постави една клонка на паметника на Вакако, а също и на паметника на Йоко.

Паметниците разделяха струята на вятъра на две и стенеха с тънки гласчета.

„Разкажете нещо интересно на мама“ — говореше Цуне на двата паметника.

И на Цуне ѝ се струваше, че чува гласовете на Вакако и Йоко да се смеят.

[1] Женски панталон за работа от типа на шалварите. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.